

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสถานการณ์ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานด้านการจัดการปัญหาขอทาน
2. เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการและการป้องกันปัญหาขอทานภายใต้มุมมองสหวิชาชีพ
3. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการและการป้องกันปัญหาขอทานอย่างมีส่วนร่วม

กระบวนการดำเนินงาน

1. การสำรวจข้อมูลสถิติสถานการณ์ปัญหาและอุปสรรคในการด้านการจัดการปัญหาขอทาน
2. การจัดเวทีสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการและป้องกันปัญหาขอทาน ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน และอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานในมุมมองของสหวิชาชีพ และของชุมชน

ขอบเขตการวิจัย

- ด้านพื้นที่ พื้นที่เขต สว.1-12
- ด้านประชากร หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน
- ด้านเนื้อหา ศึกษาและพัฒนาารูปแบบการจัดการและป้องกันปัญหาขอทานแบบมีส่วนร่วม
- ด้านวิธีการศึกษาเอกสาร ภาคสนาม ประชุมอภิปรายกลุ่ม ประชุมเชิงปฏิบัติการ

โครงการวิจัยรูปแบบการป้องกันและแก้ไขปัญหาขอทานแบบมีส่วนร่วม

ผลการศึกษา

1. สถานการณ์ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานด้านการจัดการปัญหาขอทาน

ปี 2559 จำนวน 1,292 ราย
ขอทานคนไทย 709 ราย ร้อยละ 54.88
ขอทานต่างด้าว 583 ราย ร้อยละ 45.12
(ส่วนใหญ่เป็นสัญชาติกัมพูชา)

ปี 2560 จำนวน 1,194 ราย
ขอทานคนไทย 748 ราย ร้อยละ 62.65
ขอทานต่างด้าว 446 ราย ร้อยละ 37.35
(ส่วนใหญ่เป็นสัญชาติกัมพูชา)

ที่มาของข้อมูล : กองคุ้มครองสวัสดิภาพและเสริมสร้างคุณภาพชีวิต
กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

ปัญหาและอุปสรรค

1. ด้านการนำนโยบายของรัฐบาลมาใช้ อาทิเช่น
 - นโยบายรัฐไม่ครอบคลุม
 - รูปแบบการดำเนินงานไม่ชัดเจน
 - ไม่มีฐานข้อมูลคนขอทาน
2. ด้านความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 - ระเบียบในการใช้จ่ายเกี่ยวกับการดูแลคนขอทานไม่ชัดเจน
3. ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน
 - ขาดความเข้าใจด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
4. ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน
 - ขาดการมีส่วนร่วมของชุมชน

2. แนวทางการจัดการและการป้องกันปัญหาขอทานภายใต้มุมมองของสหวิชาชีพ

ผลที่เกิดขึ้น	ความสำเร็จที่เกิดขึ้น	สาเหตุของอุปสรรค
การจัดการปัญหาขอทาน	- ประชาชนในพื้นที่เริ่มเข้าใจ - ผู้กระทำการขอทานลดลง - หน่วยงานให้ความร่วมมือ	- ขอทานรู้ช่องทางการเสี่ยงกฎหมาย - กระทำการขอทานซ้ำ ไม่มีบทลงโทษที่เด็ดขาด - มองว่าการขอทานเป็นงานสบาย - การพัฒนาอาชีพขอทานไม่สอดคล้อง
การป้องกันปัญหาขอทาน	- ขอทานลดลง - ประชาชนเข้าใจการทำงาน - เกิดการลดการให้เงินขอทาน - รูปแบบการทำงานมีความชัดเจน	- ขาดความร่วมมือจากภาคี - ขอทานไม่ยอมรับการพัฒนา - ทศนคติของผู้ให้ไม่ปรับเปลี่ยน - กฎหมายขาดการบังคับใช้อย่างเคร่งครัด

3. รูปแบบการจัดการและการป้องกันปัญหาขอทานอย่างมีส่วนร่วม ที่สำคัญ 5 รูปแบบ

- รูปแบบที่ 1 การรณรงค์ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง
- รูปแบบที่ 2 การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้กระทำการขอทาน
- รูปแบบที่ 3 การป้องกันมิให้กลับมาขอทานซ้ำ
- รูปแบบที่ 4 การสืบสวนจับกุมและปราบปรามขบวนการหรือแก๊งขอทาน
- รูปแบบที่ 5 การพัฒนานโยบายการจัดการปัญหาขอทานในระดับพื้นที่

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านการสร้างการรับรู้ของสังคม
 - การประชาสัมพันธ์เชิงรุก
 - รูปแบบการประชาสัมพันธ์ที่ทุกคนสามารถเข้าถึง
 - เน้นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ให้ "เลือกก่อนให้"
 - ส่วนผู้ขอ ต้องปรับทัศนคติให้มองเห็นคุณค่าของตัวเอง
2. ด้านการจัดการปัญหาขอทาน
 - ศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง ควรเป็นหน่วยงานหลักในการปฏิบัติงาน และแก้ไขปัญหอย่างเป็นระบบ
 - สถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง ควรเน้นกระบวนการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นระบบตามโปรแกรมการพัฒนาแต่ละบุคคล และทำงานเชิงรุก เน้นการสร้างอาชีพที่ก่อให้เกิดรายได้
 - ชุมชนต้องดูแลคนในชุมชนที่ด้อยโอกาส และส่งเสริมการอยู่ร่วมกันในชุมชน
 - เน้นการส่งเสริมให้ครอบครัวมีความอบอุ่น รักและดูแลคนในครอบครัว
3. ด้านการบังคับใช้กฎหมาย
 - เน้นการบังคับใช้กฎหมายอย่างเด็ดขาดจริงจัง
 - บังคับใช้มาตรการที่เข้มข้นในการเข้าออกระหว่างประเทศ
4. ด้านการบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 - ประชุม ชักซ้อม ความรู้ความเข้าใจร่วมกับเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง
 - ขับเคลื่อนการจัดการปัญหาขอทานผ่านคณะอนุกรรมการควบคุมการขอทานระดับจังหวัด

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 4
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์